

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра кримінального права та кримінології
факультет № 6**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

**з навчальної дисципліни «Кримінальне право»
вибіркових загальних компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
053 «Психологія»**

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 25.09.2023 р. № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 21.09.2023 р. № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 22.09.2023 № 8

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального права та кримінології
факультету № 6 (Протокол від 28.08.2023 р. № 7)

Розробники:

1. Завідувач кафедри кримінально правових дисциплін факультету № 6 ХНУВС, д.ю.н., професор Харченко В.Б.
2. Доцент кафедри кримінально правових дисциплін факультету № 6 ХНУВС, к.ю.н., доцент Кундеус В.Г.

Рецензенти:

1. Професор кафедри кримінального права та кримінології факультету № 1 ХНУВС доктор юридичних наук, професор Яценко А. М.
2. В.о. завідувача кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидат юридичних наук, доцент Рибалко Г. С.

**Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Загальна частина							
Тема № 1. Поняття і система кримінального права	2	1	0	0		1	
Тема № 2. Закон про кримінальну відповідальність	2	1	0	0		1	
Тема № 3. Кримінальна відповідальність та її підстави	1	0	0	0		1	
Тема № 4. Кримінальне правопорушення та його види	4	1	0	1		2	
Тема № 5. Склад кримінального правопорушення	4	1	0	1		2	
Тема № 6. Об'єкт кримінального правопорушення	3	1	0	1		1	
Тема № 7. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення	4	1	0	1		2	
Тема № 8. Суб'єкт кримінального правопорушення	4	1	0	1		2	
Тема № 9. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення	4	1	0	2		1	
Тема № 10. Стадії кримінального правопорушення	2	0	0	1		1	
Тема № 11. Співучасть у кримінальному правопорушенні	3	1	0	1		1	
Тема № 12. Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень	2	1	0	1		1	
Тема № 13. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння	1	0	0	0		1	
Тема № 14. Звільнення від кримінальної відповідальності	1	0	0	0		1	
Тема № 15. Покарання та його види	1	0	0	0		1	
Тема № 16. Призначення покарання	1	0	0	0		1	

Тема № 17. Звільнення від покарання та його відбування	1	0	0	0		1
Тема № 18. Судимість, її погашення та зняття	1	0	0	0		1
Тема № 19. Обмежувальні та інші заходи кримінально-правового характеру. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб	1	0	0	0		1
Тема № 20. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх	2	0	0	0		2
Особлива частина						
Тема № 1. Поняття Особливої частини Кримінального права, її система та значення. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень.	1	0	0	0		1
Тема № 2. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи.	6	2	0	4	-	2
Тема № 3. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи.	1	0	0	0	-	1
Тема № 4. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.	5	2	0	2	-	1
Тема № 5. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав та свобод людини і громадянина.	1	0	0	0	-	1
Тема № 6. Кримінальні правопорушення проти власності.	6	2	0	2	-	2
Тема № 7. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.	2	0	0	0	-	2
Тема № 8. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності.	1	0	0	0	-	1
Тема № 9. Кримінальні правопорушення проти довкілля.	1	0	0	0	-	1
Тема № 10. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки.	1	0	0	0	-	1

Тема № 11. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва	1	0	0	0	-	1
Тема № 12. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту.	3	1	0	1	-	1
Тема № 13. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.	3	1	0	1	-	1
Тема № 14. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.	4	1	0	0	-	2
Тема № 15. Злочини проти основ національної безпеки.	3	1	0	0	-	1
Тема № 16. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, держаних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.	1	0	0	0	-	1
Тема № 17. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів.	1	0	0	0	-	1
Тема № 18. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	1	0	0	0	-	1
Тема № 19. Кримінальні правопорушення проти правосуддя.	1	0	0	0	-	1
Тема № 20. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення).	1	0	0	0	-	1

Тема № 21. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.	1	0	0	0	0	1	
Всього за семестр № 3:	90	20	0	20	0	50	Залік

**2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекцій	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Загальна частина							
Тема № 1. Поняття і система кримінального права	1	1	0	0		1	
Тема № 2. Закон про кримінальну відповідальність	2	1	0	0		2	
Тема № 3. Кримінальна відповідальність та її підстави	2	0	0	0		2	
Тема № 4. Кримінальне правопорушення та його види	4	1	0	1		2	
Тема № 5. Склад кримінального правопорушення	4	1	0	1		2	
Тема № 6. Об’єкт кримінального правопорушення	2	0	0	0		2	
Тема № 7. Об’єктивна сторона кримінального правопорушення	2	0	0	0		2	
Тема № 8. Суб’єкт кримінального правопорушення	2	0	0	0		2	
Тема № 9. Суб’єктивна сторона кримінального правопорушення	2	0	0	0		2	
Тема № 10. Стадії кримінального правопорушення	2	0	0	0		2	
Тема № 11. Співучасть у кримінальному правопорушенні	2	0	0	0		2	
Тема № 12. Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень	2	0	0	0		2	
Тема № 13. Обставини, що виключають злочинність діяння	2	0	0	0		2	

Тема № 14. Звільнення від кримінальної відповідальності	2	0	0	0		2
Тема № 15. Покарання та його види	2	0	0	0		2
Тема № 16. Призначення покарання	2	0	0	0		2
Тема № 17. Звільнення від покарання та його відбування	2	0	0	0		2
Тема № 18. Судимість, її погашення та зняття	2	0	0	0		2
Тема № 19. Інші заходи кримінально-правового характеру. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб	2	0	0	0		2
Тема № 20. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх	4	0	0	0		3
Особлива частина						
Тема № 1. Поняття Особливої частини Кримінального права, її система та значення. Наукові основи кваліфікації злочинів.	1	0	0	0		1
Тема № 2. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи.	6	2	0	2	-	2
Тема № 3. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи.	2	0	0	0	-	2
Тема № 4. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.	2	0	0	0	-	2
Тема № 5. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав та свобод людини і громадянина.	2	0	0	0	-	2
Тема № 6. Кримінальні правопорушення проти власності.	2	0	0	0	-	2
Тема № 7. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.	2	0	0	0	-	2
Тема № 8. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності.	2	0	0	0	-	2

Тема № 9. Кримінальні правопорушення проти довкілля.	2	0	0	0	-	2
Тема № 10. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки.	2	0	0	0	-	2
Тема № 11. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва	2	0	0	0	-	2
Тема № 12. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту.	2	0	0	0	-	2
Тема № 13. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.	2	0	0	0	-	2
Тема № 14. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення.	2	0	0	0	-	2
Тема № 15. Злочини проти основ національної безпеки.	2	0	0	0	-	2
Тема № 16. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, держаних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.	2	0	0	0	-	2
Тема № 17. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів.	2	0	0	0	-	2
Тема № 18. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	2	0	0	0	-	2
Тема № 19. Кримінальні правопорушення проти правосуддя.	2	0	0	0		2
Тема № 20. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини).	2	0	0	0	-	2

Тема № 21. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.	1	0	0	0	0	1	
Всього за семестр № 3:	90	6	0	4	0	80	Залік

3. Методичні вказівки до практичних занять

Практичне заняття. Тема № 4 «Кримінальне правопорушення та його види». Тема № 5 «Склад кримінального правопорушення».

Навчальна мета заняття: поглибити та закріпити знання студентів про кримінальне правопорушення, його ознаки та види, склад кримінального правопорушення; сформувані вміння, необхідні для визначення об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення.

Кількість годин - 2 г. (Денна та заочна форма навчання). Місце проведення аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття кримінального правопорушення.
2. Ознаки та елементи кримінального правопорушення як вольового вчинку людини.
3. Класифікація кримінальних правопорушень.
4. Загальне визначення кримінального правопорушення в законі про кримінальну відповідальність.
5. Кримінально-правове значення правомірного вчинку (правомірної поведінки).
6. Поняття складу кримінального правопорушення.
7. Класифікація складів кримінальних правопорушень.
8. Ознаки складу кримінального правопорушення.
9. Співвідношення елементів кримінального правопорушення як вчиненого в реальній дійсності кримінально-протиправного посягання та ознак складу кримінального правопорушення.
10. Поняття складу правомірного вчинку (правомірної поведінки) та інших діянь, вчинених за обставин, що виключають можливість застосування кримінальної відповідальності.
11. Кваліфікація кримінального правопорушення: поняття, види, підстави кваліфікації та правила кваліфікації при конкуренції та колізії правових норм.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Харченко В. Б., Житний О. О., Орлов Ю. В. та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. 428 с. – ISBN 978-966-610-097-2. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4b73643c-9591-41ba-b399-e15660924037/content>
2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca9eb628-ce1a-4764-a173-30f367b9b21e/content>
3. Ємельянов, В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. / В. П. Ємельянов. – Харків: Право, 2018. – 142 с. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/430b5cb1-1efb-4e93-a5e5-45ef2d1b1ccd/content>

План проведення заняття:

- I. Порядок проведення вступу до заняття (5 хв.)
 1. Перевірка наявності студентів та їх підготовки до заняття.
 2. Визначити мету та завдання заняття, місця теми в структурі навчальної дисципліни, міждисциплінарних зв'язків, практичної спрямованості навчального матеріалу.
 3. Роз'яснити план та порядок проведення заняття, наголосити на особливостях розгляду окремих питань та практичних завдань, що потребують особливої уваги з урахуванням стану законодавства та судової практики.
- II. Порядок проведення основної частини заняття.
 1. Проведення попереднього контролю рівня теоретичної підготовки студентів до практичного заняття шляхом вибіркового опиту студентів з питань теми практичного заняття (20 хв.).
 2. Розгляд виконаних під час самопідготовки практичних завдань з колективним обговоренням можливих варіантів рішень (50 хв.)
 3. Розв'язання практичних завдань без їх попереднього позааудиторного розгляду студентами (факультативна частина практичного заняття у разі наявності часу).
- III. Порядок проведення заключної частини заняття (15 хв.)
 1. Підведення підсумків засвоєння студентами знань теоретичного матеріалу, практичних вмінь і навичок їх використання під час розгляду практичних завдань.
 2. Додаткове роз'яснення питань, що викликали певні ускладнення щодо їх розв'язання на практичному занятті.
 3. Оцінювання підготовки кожного студента до практичного заняття з аргументацією отриманої оцінки за роботу на занятті.

4. Постановка завдань студентам на самопідготовку до наступних занять.

Практичне заняття 2. Тема № 6 «Об'єкт кримінального правопорушення» Тема № 7 «Об'єктивна сторона кримінального правопорушення»

Навчальна мета заняття: поглибити та закріпити знання студентів про об'єкт кримінального правопорушення та об'єктивну сторону кримінального правопорушення; сформувані вміння, необхідні для визначення об'єкту, предмету та ознак об'єктивної сторони кримінального правопорушення.

Кількість годин - 2. (Денна форма навчання). Місце проведення аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття об'єкта кримінально-протиправного посягання та ознак об'єкта у складах кримінальних правопорушень.
2. Види об'єктів кримінально-протиправних посягань та ознак об'єктів у складах кримінальних правопорушень.
3. Предмет кримінального правопорушення та його значення.
4. Потерпілий від кримінального правопорушення.
5. Поняття об'єктивної сторони кримінального правопорушення як реально вчинюваного кримінально-протиправного посягання та ознак об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
6. Суспільно небезпечне діяння (дія чи бездіяльність. Властивості, що притаманні вчинюваному в реальній дійсності діянню.
7. Класифікація дій.
8. Суспільно небезпечні наслідки
9. Причинний зв'язок між діянням та наслідками..
10. Місце, час, спосіб, обстановка та засоби вчинення кримінального правопорушення.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Харченко В. Б., Житний О. О., Орлов Ю. В. та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. 428 с. – ISBN 978-966-610-097-2. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4b73643c-9591-41ba-b399-e15660924037/content>
2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca9eb628-ce1a-4764-a173-30f367b9b21e/content>

3. Ємельянов, В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. / В. П. Ємельянов. – Харків: Право, 2018. – 142 с.
<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/430b5cb1-1efb-4e93-a5e5-45ef2d1b1ccd/content>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття (5 хв.)

1. Перевірка наявності студентів та їх підготовки до заняття.
2. Визначити мету та завдання заняття, місця теми в структурі навчальної дисципліни, міждисциплінарних зв'язків, практичної спрямованості навчального матеріалу.

3. Роз'яснити план та порядок проведення заняття, наголосити на особливостях розгляду окремих питань та практичних завдань, що потребують особливої уваги з урахуванням стану законодавства та судової практики.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю рівня теоретичної підготовки студентів до практичного заняття шляхом вибіркового опиту студентів з питань теми практичного заняття (20 хв.).

2. Розгляд виконаних під час самопідготовки практичних завдань з колективним обговоренням можливих варіантів рішень (50 хв.)

3. Розв'язання практичних завдань без їх попереднього позааудиторного розгляду студентами (факультативна частина практичного заняття у разі наявності часу).

III. Порядок проведення заключної частини заняття (15 хв.)

1. Підведення підсумків засвоєння студентами знань теоретичного матеріалу, практичних вмінь і навичок їх використання під час розгляду практичних завдань.

2. Додаткове роз'яснення питань, що викликали певні ускладнення щодо їх розв'язання на практичному занятті.

3. Оцінювання підготовки кожного студента до практичного заняття з аргументацією отриманої оцінки за роботу на занятті.

4. Постановка завдань студентам на самопідготовку до наступних занять.

Практичне заняття 3. Тема № 8 «Суб'єкт кримінального правопорушення». Тема № 9. «Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення».

Навчальна мета заняття: поглибити та закріпити знання студентів про суб'єкт та суб'єктивну сторону кримінального правопорушення; сформувати вміння, необхідні для визначення суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення.

Кількість годин -2 г. (Денна форма навчання). Місце проведення аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття особи, яка підлягає кримінальній відповідальності (суб'єкт кримінального правопорушення).
2. Недоцільність визнання суб'єктом кримінального правопорушення юридичної особи або держави.
3. Стан осудності суб'єкта кримінального правопорушення.
4. Вік, з якого настає кримінальна відповідальність.
5. Спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення: ознаки та види.
6. Неосудність за кримінальним правом. Формула та критерії неосудності за Кримінальним кодексом України.
7. Поняття обмеженої осудності, критерії та наслідки визнання особи обмежено осудною.
8. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин.
9. Поняття суб'єктивної сторони кримінального правопорушення як реально вчинюваного кримінально-протиправного посягання та ознак суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
10. Поняття і значення вини.
11. Умисел та його види.
12. Необережність та її види.
13. Випадок (казус).

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Харченко В. Б., Житний О. О., Орлов Ю. В. та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. 428 с. – ISBN 978-966-610-097-2. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4b73643c-9591-41ba-b399-e15660924037/content>
2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca9eb628-ce1a-4764-a173-30f367b9b21e/content>
3. Ємельянов, В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. / В. П. Ємельянов. – Харків: Право, 2018. – 142 с. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/430b5cb1-1efb-4e93-a5e5-45ef2d1b1ccd/content>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття (5 хв.)

1. Перевірка наявності студентів та їх підготовки до заняття.
2. Визначити мету та завдання заняття, місця теми в структурі навчальної дисципліни, міждисциплінарних зв'язків, практичної спрямованості навчального матеріалу.

3. Роз'яснити план та порядок проведення заняття, наголосити на особливостях розгляду окремих питань та практичних завдань, що потребують особливої уваги з урахуванням стану законодавства та судової практики.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю рівня теоретичної підготовки студентів до практичного заняття шляхом вибіркового опиту студентів з питань теми практичного заняття (20 хв.).

2. Розгляд виконаних під час самопідготовки практичних завдань з колективним обговоренням можливих варіантів рішень (50 хв.)

3. Розв'язання практичних завдань без їх попереднього позааудиторного розгляду студентами (факультативна частина практичного заняття у разі наявності часу).

III. Порядок проведення заключної частини заняття (15 хв.)

5. Підведення підсумків засвоєння студентами знань теоретичного матеріалу, практичних вмінь і навичок їх використання під час розгляду практичних завдань.

6. Додаткове роз'яснення питань, що викликали певні ускладнення щодо їх розв'язання на практичному занятті.

7. Оцінювання підготовки кожного студента до практичного заняття з аргументацією отриманої оцінки за роботу на занятті.

8. Постановка завдань студентам на самопідготовку до наступних занять.

Практичне заняття 4. Тема № 9 «Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення». Тема №10 «Стадії кримінального правопорушення».

Навчальна мета заняття: поглибити та закріпити знання студентів про факультативні суб'єктивні ознаки кримінального правопорушення та стадії його вчинення; сформулювати вміння, необхідні для визначення суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення та стадій його вчинення.

Кількість годин -2 г. (Денна форма навчання). Місце проведення аудиторія.

Навчальні питання:

1. Мотив, мета та інші компоненти психічної діяльності особи, яка вчиняє кримінально-протиправне посягання.

2. Мотив та мета як ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Їх значення для кваліфікації та притягнення особи до кримінальної відповідальності.

3. Емоційний стан особи, що вчиняє кримінально-протиправне посягання. Його значення для кваліфікації та притягнення особи до кримінальної відповідальності.

4. Юридична помилка: поняття, види та значення.

5. Фактична помилка: поняття, види та значення.

6. Поняття та види стадій вчинення кримінального правопорушення.

7. Поняття закінченого кримінального правопорушення. Момент закінчення діянь, що кваліфікуються за складами з ознаками наслідків, без ознак наслідків та усіченими складами.

8. Поняття незакінченого кримінального правопорушення та його види.

9. Поняття готування до кримінального правопорушення (злочину), його об'єктивні та суб'єктивні ознаки.

10. Поняття замаху на кримінальне правопорушення, його об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види замаху.

11. Відмежування замаху на кримінальне правопорушення від закінченого кримінального правопорушення та готування до злочину.

12. Особливості кримінальної відповідальності за готування до злочину та замах на кримінальне правопорушення.

13. Поняття добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення, її ознаки та правові наслідки.

14. Діяльне каяття, його ознаки та відмінність від добровільної відмови. Правові наслідки діяльного каяття.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Харченко В. Б., Житний О. О., Орлов Ю. В. та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. 428 с. – ISBN 978-966-610-097-2. //

<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4b73643c-9591-41ba-b399-e15660924037/content>

2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca9eb628-ce1a-4764-a173-30f367b9b21e/content>

3. Ємельянов, В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. / В. П. Ємельянов. – Харків: Право, 2018. – 142 с. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/430b5cb1-1efb-4e93-a5e5-45ef2d1b1ccd/content>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття (5 хв.)

1. Перевірка наявності студентів та їх підготовки до заняття.
2. Визначити мету та завдання заняття, місця теми в структурі навчальної дисципліни, міждисциплінарних зв'язків, практичної спрямованості навчального матеріалу.

3. Роз'яснити план та порядок проведення заняття, наголосити на особливостях розгляду окремих питань та практичних завдань, що потребують особливої уваги з урахуванням стану законодавства та судової практики.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю рівня теоретичної підготовки студентів до практичного заняття шляхом вибіркового опиту студентів з питань теми практичного заняття (20 хв.).

2. Розгляд виконаних під час самопідготовки практичних завдань з колективним обговоренням можливих варіантів рішень (50 хв.)

3. Розв'язання практичних завдань без їх попереднього позааудиторного розгляду студентами (факультативна частина практичного заняття у разі наявності часу).

III. Порядок проведення заключної частини заняття (15 хв.)

9. Підведення підсумків засвоєння студентами знань теоретичного матеріалу, практичних вмінь і навичок їх використання під час розгляду практичних завдань.

10. Додаткове роз'яснення питань, що викликали певні ускладнення щодо їх розв'язання на практичному занятті.

11. Оцінювання підготовки кожного студента до практичного заняття з аргументацією отриманої оцінки за роботу на занятті.

12. Постановка завдань студентам на самопідготовку до наступних занять.

Практичне заняття 5. Тема № 11 «Співучасть у кримінальному правопорушенні». Тема № 12 «Повторність, сукупність і рецидив кримінальних правопорушень».

Навчальна мета заняття: поглибити та закріпити знання студентів про співучасть, повторність сукупність та рецидив кримінальних правопорушень; сформувати вміння, необхідні для визначення поняття та ознак співучасті, повторності, сукупності та рецидив кримінальних правопорушень.

Кількість годин -2 г. (Денна форма навчання). Місце проведення аудиторія.

Навчальні питання:

1. Поняття та ознаки співучасті у вчиненні кримінального правопорушення.
2. Види співучасників.
3. Форми співучасті.
4. Особливості відповідальності співучасників.
5. Спеціальні питання відповідальності за співучасть.
6. Поняття й види причетності до кримінального правопорушення, її правові наслідки.
7. Поняття множинності кримінальних правопорушень та складів кримінальних правопорушень.
8. Поняття та ознаки та види повторності кримінальних правопорушень.
9. Поняття, ознаки та види рецидиву кримінальних правопорушень.
10. Поняття ознаки та види сукупності кримінальних правопорушень (складів кримінальних правопорушень).

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Харченко В. Б., Житний О. О., Орлов Ю. В. та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. 428 с. – ISBN 978-966-610-097-2. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4b73643c-9591-41ba-b399-e15660924037/content>
2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca9eb628-ce1a-4764-a173-30f367b9b21e/content>
3. Ємельянов, В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. / В. П. Ємельянов. – Харків: Право, 2018. – 142 с. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/430b5cb1-1efb-4e93-a5e5-45ef2d1b1ccd/content>

План проведення заняття:

- I. Порядок проведення вступу до заняття (5 хв.)
 1. Перевірка наявності студентів та їх підготовки до заняття.
 2. Визначити мету та завдання заняття, місця теми в структурі навчальної дисципліни, міждисциплінарних зав'язків, практичної спрямованості навчального матеріалу.
 3. Роз'яснити план та порядок проведення заняття, наголосити на особливостях розгляду окремих питань та практичних завдань, що потребують особливої уваги з урахуванням стану законодавства та судової практики.
- II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю рівня теоретичної підготовки студентів до практичного заняття шляхом вибіркового опиту студентів з питань теми практичного заняття (20 хв.).

2. Розгляд виконаних під час самопідготовки практичних завдань з колективним обговоренням можливих варіантів рішень (50 хв.)

3. Розв'язання практичних завдань без їх попереднього позааудиторного розгляду студентами (факультативна частина практичного заняття у разі наявності часу).

III. Порядок проведення заключної частини заняття (15 хв.)

13. Підведення підсумків засвоєння студентами знань теоретичного матеріалу, практичних вмінь і навичок їх використання під час розгляду практичних завдань.

14. Додаткове роз'яснення питань, що викликали певні ускладнення щодо їх розв'язання на практичному занятті.

15. Оцінювання підготовки кожного студента до практичного заняття з аргументацією отриманої оцінки за роботу на занятті.

16. Постановка завдань студентам на самопідготовку до наступних занять.

Практичне заняття 6. Тема № 2. «Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи».

Навчальна мета заняття: поглибити та закріпити знання студентів про кримінальні правопорушення проти життя; сформувані вміння, необхідні для встановлення об'єктивних та суб'єктивних ознак кримінальних правопорушень проти життя, правильної їх кваліфікації та відмежування від інших складів кримінальних правопорушень.

Кількість годин -2 г. (Денна та заочна форма навчання). Місце проведення аудиторія.

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика та види злочинів проти життя та здоров'я особи.

2. Види злочинів, проти життя особи. Життя як основний безпосередній об'єкт цих правопорушень.

3. Поняття вбивства і його види.

4. Умисне вбивство за обтяжуючих обставин.

5. Вбивства при пом'якшуючих обставинах.

6. Умисне вбивство без обтяжуючих та пом'якшуючих обставин. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки цього злочину.

7. Вбивство через необережність. Відмінність цього злочину від інших злочинів, наслідком котрих є смерть потерпілої особи.

8. Доведення до самогубства та його форми. Кваліфікуючі ознаки цього злочину. Відмінність доведення до самогубства від умисного вбивства та вбивства через необережність.

9. Погроза вбивством.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Харченко В. Б., Житний О. О., Орлов Ю. В. та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. 428 с. – ISBN 978-966-610-097-2. //

<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4b73643c-9591-41ba-b399-e15660924037/content>

2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с.

// <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca9eb628-ce1a-4764-a173-30f367b9b21e/content>

3. Ємельянов, В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. / В. П. Ємельянов. – Харків: Право, 2018. – 142 с.

<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/430b5cb1-1efb-4e93-a5e5-45ef2d1b1ccd/content>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття (5 хв.)

1. Перевірка наявності студентів та їх підготовки до заняття.

2. Визначити мету та завдання заняття, місця теми в структурі навчальної дисципліни, міждисциплінарних зв'язків, практичної спрямованості навчального матеріалу.

3. Роз'яснити план та порядок проведення заняття, наголосити на особливостях розгляду окремих питань та практичних завдань, що потребують особливої уваги з урахуванням стану законодавства та судової практики.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю рівня теоретичної підготовки студентів до практичного заняття шляхом вибіркового опиту студентів з питань теми практичного заняття (20 хв.).

2. Розгляд виконаних під час самопідготовки практичних завдань з колективним обговоренням можливих варіантів рішень (50 хв.)

3. Розв'язання практичних завдань без їх попереднього позааудиторного розгляду студентами (факультативна частина практичного зайняття у разі наявності часу).

III. Порядок проведення заключної частини заняття (15 хв.)

5. Підведення підсумків засвоєння студентами знань теоретичного матеріалу, практичних вмінь і навичок їх використання під час розгляду практичних завдань.

6. Додаткове роз'яснення питань, що викликали певні ускладнення щодо їх розв'язання на практичному занятті.
7. Оцінювання підготовки кожного студента до практичного заняття з аргументацією отриманої оцінки за роботу на занятті.
8. Постановка завдань студентам на самопідготовку до наступних занять.

Практичне заняття 7. Тема № 2. «Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи».

Навчальна мета заняття: поглибити та закріпити знання студентів про кримінальні правопорушення проти здоров'я; сформувані вміння, необхідні для встановлення об'єктивних та суб'єктивних ознак кримінальних правопорушень проти здоров'я, правильної їх кваліфікації та відмежування від інших складів кримінальних правопорушень.

Кількість годин -2 г. (Денна форма навчання). Місце проведення аудиторія.

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика злочинів проти здоров'я. Здоров'я як основний безпосередній об'єкт цих злочинів.
2. Поняття і види тілесних ушкоджень. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень.
3. Тяжке тілесне ушкодження, його поняття та види. Критерії визнання тілесного ушкодження тяжким: медичний, соціальний, економічний, естетичний.
4. Середньої тяжкості тілесне ушкодження, його поняття, види та критерії визначення.
5. Легке тілесне ушкодження, його поняття види, критерії визнання.
6. Кримінальна відповідальність за тілесні ушкодження.
7. Побої та мордування. Поняття і відмінність від тілесних ушкоджень. Кваліфікуючі ознаки цього злочину.
8. Злочини, що ставлять у небезпеку життя та здоров'я особи
9. Інші злочини проти здоров'я особи.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Харченко В. Б., Житний О. О., Орлов Ю. В. та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. 428 с. – ISBN 978-966-610-097-2. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4b73643c-9591-41ba-b399-e15660924037/content>

2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. –

Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с.
 // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca9eb628-ce1a-4764-a173-30f367b9b21e/content>

3. Ємельянов, В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. / В. П. Ємельянов. – Харків: Право, 2018. – 142 с.
<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/430b5cb1-1efb-4e93-a5e5-45ef2d1b1ccd/content>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття (5 хв.)

1. Перевірка наявності студентів та їх підготовки до заняття.
2. Визначити мету та завдання заняття, місця теми в структурі навчальної дисципліни, міждисциплінарних зв'язків, практичної спрямованості навчального матеріалу.

3. Роз'яснити план та порядок проведення заняття, наголосити на особливостях розгляду окремих питань та практичних завдань, що потребують особливої уваги з урахуванням стану законодавства та судової практики.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю рівня теоретичної підготовки студентів до практичного заняття шляхом вибіркового опиту студентів з питань теми практичного заняття (20 хв.).

2. Розгляд виконаних під час самопідготовки практичних завдань з колективним обговоренням можливих варіантів рішень (50 хв.)

3. Розв'язання практичних завдань без їх попереднього позааудиторного розгляду студентами (факультативна частина практичного заняття у разі наявності часу).

III. Порядок проведення заключної частини заняття (15 хв.)

1. Підведення підсумків засвоєння студентами знань теоретичного матеріалу, практичних вмінь і навичок їх використання під час розгляду практичних завдань.

2. Додаткове роз'яснення питань, що викликали певні ускладнення щодо їх розв'язання на практичному занятті.

3. Оцінювання підготовки кожного студента до практичного заняття з аргументацією отриманої оцінки за роботу на занятті.

4. Постановка завдань студентам на самопідготовку до наступних занять.

Практичне заняття 8. Тема № 4 «Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи».

Навчальна мета заняття: поглибити та закріпити знання студентів необхідні для встановлення об'єктивних та суб'єктивних ознак кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи,

правильної їх кваліфікації та відмежування їх від інших кримінальних правопорушень.

Кількість годин -2 г. (Денна форма навчання). Місце проведення аудиторія.

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.
2. Згвалтування.
3. Сексуальне насильство.
4. Примушування до вступу в статевий зв'язок.
5. Вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла ка не досягла шістнадцятирічного віку.
6. Розбещення неповнолітніх.
7. Домагання дитини для сексуальних цілей.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Харченко В. Б., Житний О. О., Орлов Ю. В. та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. 428 с. – ISBN 978-966-610-097-2. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4b73643c-9591-41ba-b399-e15660924037/content>
2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca9eb628-ce1a-4764-a173-30f367b9b21e/content>
3. Ємельянов, В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. / В. П. Ємельянов. – Харків: Право, 2018. – 142 с. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/430b5cb1-1efb-4e93-a5e5-45ef2d1b1ccd/content>

План проведення заняття:

- I. Порядок проведення вступу до заняття (5 хв.)
 1. Перевірка наявності студентів та їх підготовки до заняття.
 2. Визначити мету та завдання заняття, місця теми в структурі навчальної дисципліни, міждисциплінарних зв'язків, практичної спрямованості навчального матеріалу.
 3. Роз'яснити план та порядок проведення заняття, наголосити на особливостях розгляду окремих питань та практичних завдань, що потребують особливої уваги з урахуванням стану законодавства та судової практики.
- II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю рівня теоретичної підготовки студентів до практичного заняття шляхом вибіркового опиту студентів з питань теми практичного заняття (20 хв.).

2. Розгляд виконаних під час самопідготовки практичних завдань з колективним обговоренням можливих варіантів рішень (50 хв.)

3. Розв'язання практичних завдань без їх попереднього позааудиторного розгляду студентами (факультативна частина практичного заняття у разі наявності часу).

III. Порядок проведення заключної частини заняття (15 хв.)

5. Підведення підсумків засвоєння студентами знань теоретичного матеріалу, практичних вмінь і навичок їх використання під час розгляду практичних завдань.

6. Додаткове роз'яснення питань, що викликали певні ускладнення щодо їх розв'язання на практичному занятті.

7. Оцінювання підготовки кожного студента до практичного заняття з аргументацією отриманої оцінки за роботу на занятті.

8. Постановка завдань студентам на самопідготовку до наступних занять.

Практичне заняття 9. Тема № 6 «Кримінальні правопорушення проти власності».

Навчальна мета заняття: поглибити та закріпити знання студентів необхідні для встановлення об'єктивних та суб'єктивних ознак кримінальних правопорушень проти власності, правильної їх кваліфікації та відмежування від інших складів кримінальних правопорушень.

Кількість годин -2 г. (Денна форма навчання). Місце проведення аудиторія.

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти власності. Корисливі та некорисливі кримінальні правопорушення проти власності.

2. Корисливі правопорушення проти власності: поняття види ознаки.

3. Предмет корисливих правопорушень проти власності: його фізична, соціальна, економічна та юридична ознаки. Об'єктивні ознаки, вчинення цих злочинів. Спосіб вчинення. Суспільно небезпечні наслідки цих злочинів. Визначення розміру завданих збитків залежно від вартості майна. Суб'єктивні ознаки цих злочинів. Визначення корисливого мотиву.

4. Крадіжка. Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Предмет крадіжки. Поняття і види таємного викрадення чужого майна. Кваліфікуючі ознаки. Співвідношення із дрібним викраденням (ст. 51 КпАП).

5. Грабіж (ч. 1 ст. 186 КК). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Характеристика відкритого викрадення чужого майна. Кваліфікуючі ознаки. Відмінність грабежу від крадіжки.

6. Шахрайство. Поняття, характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак, кваліфікуючі ознаки, відмежування від крадіжки, поєднаної з обманом.

7. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем. Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

8. Загальна характеристика некорисливих правопорушень проти власності.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Харченко В. Б., Житний О. О., Орлов Ю. В. та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. 428 с. – ISBN 978-966-610-097-2. //

<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4b73643c-9591-41ba-b399-e15660924037/content>

2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с.

// <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca9eb628-ce1a-4764-a173-30f367b9b21e/content>

3. Ємельянов, В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. / В. П. Ємельянов. – Харків: Право, 2018. – 142 с.

<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/430b5cb1-1efb-4e93-a5e5-45ef2d1b1ccd/content>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття (5 хв.)

1. Перевірка наявності студентів та їх підготовки до заняття.

2. Визначити мету та завдання заняття, місця теми в структурі навчальної дисципліни, міждисциплінарних зв'язків, практичної спрямованості навчального матеріалу.

3. Роз'яснити план та порядок проведення заняття, наголосити на особливостях розгляду окремих питань та практичних завдань, що потребують особливої уваги з урахуванням стану законодавства та судової практики.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю рівня теоретичної підготовки студентів до практичного заняття шляхом вибіркового опиту студентів з питань теми практичного заняття (20 хв.).

2. Розгляд виконаних під час самопідготовки практичних завдань з колективним обговоренням можливих варіантів рішень (50 хв.)

3. Розв'язання практичних завдань без їх попереднього позааудиторного розгляду студентами (факультативна частина практичного заняття у разі наявності часу).

III. Порядок проведення заключної частини заняття (15 хв.)

9. Підведення підсумків засвоєння студентами знань теоретичного матеріалу, практичних вмінь і навичок їх використання під час розгляду практичних завдань.
10. Додаткове роз'яснення питань, що викликали певні ускладнення щодо їх розв'язання на практичному занятті.
11. Оцінювання підготовки кожного студента до практичного заняття з аргументацією отриманої оцінки за роботу на занятті.
12. Постановка завдань студентам на самопідготовку до наступних занять.

Практичне заняття 10. Тема № 12 «Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту». Тема № 13 «Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності».

Навчальна мета заняття: поглибити та закріпити знання студентів необхідні для встановлення об'єктивних та суб'єктивних ознак кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту та проти громадського порядку та моральності, правильної їх кваліфікації та відмежування від інших складів кримінальних правопорушень.

Кількість годин -2 г. (Денна форма навчання). Місце проведення аудиторія.

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.
2. Незаконне заволодіння транспортним засобом: характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Поняття транспортного засобу. Об'єктивна сторона. Поняття незаконного заволодіння транспортним засобом. Момент закінчення злочину. Суб'єктивна сторона. Суб'єкт злочину. Вік кримінальної відповідальності за цей злочин. Кваліфікуючі ознаки злочину. Умови звільнення від кримінальної відповідальності за незаконне заволодіння транспортним засобом.
3. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами: характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. поняття транспортного засобу. об'єктивна сторона. наслідки злочину та їх значення для кваліфікації. суб'єктивна сторона та суб'єкт злочину. відмежування цього злочину від суміжних.
4. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.
5. Хуліганство. Поняття та види. Момент закінчення злочину. Знаряддя хуліганства та їх вплив на кваліфікацію. Суб'єктивні ознаки. Кваліфікуючі ознаки. Відмежування від суміжних злочинів.
6. Інші правопорушення проти громадського порядку та моральності.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять.

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Харченко В. Б., Житний О. О., Орлов Ю. В. та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. 428 с. – ISBN 978-966-610-097-2. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4b73643c-9591-41ba-b399-e15660924037/content>
2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca9eb628-ce1a-4764-a173-30f367b9b21e/content>
3. Ємельянов, В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. / В. П. Ємельянов. – Харків: Право, 2018. – 142 с. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/430b5cb1-1efb-4e93-a5e5-45ef2d1b1ccd/content>

План проведення заняття:

- I. Порядок проведення вступу до заняття (5 хв.)
 1. Перевірка наявності студентів та їх підготовки до заняття.
 2. Визначити мету та завдання заняття, місця теми в структурі навчальної дисципліни, міждисциплінарних зв'язків, практичної спрямованості навчального матеріалу.
 3. Роз'яснити план та порядок проведення заняття, наголосити на особливостях розгляду окремих питань та практичних завдань, що потребують особливої уваги з урахуванням стану законодавства та судової практики.
- II. Порядок проведення основної частини заняття.
 1. Проведення попереднього контролю рівня теоретичної підготовки студентів до практичного заняття шляхом вибіркового опиту студентів з питань теми практичного заняття (20 хв.).
 2. Розгляд виконаних під час самопідготовки практичних завдань з колективним обговоренням можливих варіантів рішень (50 хв.)
 3. Розв'язання практичних завдань без їх попереднього позааудиторного розгляду студентами (факультативна частина практичного зайняття у разі наявності часу).
- III. Порядок проведення заключної частини заняття (15 хв.)
 13. Підведення підсумків засвоєння студентами знань теоретичного матеріалу, практичних вмінь і навичок їх використання під час розгляду практичних завдань.
 14. Додаткове роз'яснення питань, що викликали певні ускладнення щодо їх розв'язання на практичному занятті.

15. Оцінювання підготовки кожного студента до практичного заняття з аргументацією отриманої оцінки за роботу на занятті.
16. Постановка завдань студентам на самопідготовку до наступних занять.

4. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Загальна частина

Основна література

Основна література:

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Харченко В. Б., Житний О. О., Орлов Ю. В. та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. 428 с. – ISBN 978-966-610-097-2. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4b73643c-9591-41ba-b399-e15660924037/content>
2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с. // <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca9eb628-ce1a-4764-a173-30f367b9b21e/content>
3. Ємельянов, В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. / В. П. Ємельянов. – Харків: Право, 2018. – 142 с. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/430b5cb1-1efb-4e93-a5e5-45ef2d1b1ccd/content>

Додаткова література

1. Політика у сфері боротьби зі злочинністю України: теоретичні та практичні проблеми : монографія / за заг. ред. проф. П. Л. Фріса та проф. В. Б. Харченка. Івано-Франківськ – Харків : Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016. 419 с.
2. Панов М. І. Кримінальна відповідальність : поняття, принципи, підстава // *Право України*. 2012. № 8. С. 249 – 259.
3. Ященко А. М. Обставини, що виключають можливість застосування кримінальної відповідальності // Політика у сфері боротьби зі злочинністю : матеріали наук.-практ. конф. (м. Івано-Франківськ, 9 – 10 грудня 2016 р.). Івано-Франківськ, 2017. С. 140 – 145.
4. Самотієвич В. О. Відмежування кваліфікованих від самостійних складів кримінальних правопорушень // *Публічне право*. 2021. № 1. С.147 – 154.

5. Ємельянов В. П., Коростиленко А. В. Дискусійні питання щодо загального поняття об'єкта злочинів. *Часопис Київського університету права*. 2016. № 1. С. 255 – 259.
6. Гуренко Д. Ю., Ємельянов В. П. Актуальні питання щодо визначення суб'єкта злочинів // *Часопис Київського університету права*. 2015. № 2. С. 280 – 283.
7. Ємельянов В. П., Харченко В. Б. Особливості законодавчої конструкції та визначення форм вини кримінальних правопорушень з похідними наслідками // *Прикарпатський юридичний вісник : збірн. наук. праць : науково-практичне видання*. Вип. 6 (41). Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 97 – 102.
8. Кваша О. О. Співучасть у злочині: структура та відповідальність. Київ : ІДП НАН України; РВВ ЛДУВС, 2013. 560 с.
9. Митрофанов І. І. Співучасть у злочині : навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2012. 208 с.
10. Вознюк А. А. Кримінально-правові ознаки організованих груп і злочинних організацій. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2015. 192 с.
11. Куц В. М., Яценко А. М. Примирення учасників кримінально-правового конфлікту (кримінально-правовий аспект) : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 328 с.
12. Крижановський М. В., Яценко А. М. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб : монографія. Харків : Право, 2020. 264 с.
13. Велика українська юридична енциклопедія : У 20 томах. Том 17. Кримінальне право / редкол.: В. Я. Тацій (голова), В. І. Борисов (заст. голови) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2017. 1064 с.

Особлива частина

Основна література:

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [Харченко В. Б., Житний О. О., Орлов Ю. В. та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. 428 с. – ISBN 978-966-610-097-2. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4b73643c-9591-41ba-b399-e15660924037/content>
2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 520 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ca9eb628-ce1a-4764-a173-30f367b9b21e/content>

3. Ємельянов, В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. / В. П. Ємельянов. – Харків: Право, 2018. 142 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/430b5cb1-1efb-4e93-a5e5-45ef2d1b1ccd/content>

Додаткова література:

1. Бандурка І. О. Об'єкт неналежного виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей / Бандурка Ірина Олександрівна // Supremația Dreptului = Верховенство Права: междунар. науч. журн. 2016. № 3. С. 111-115. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/cb919b99-e4aa-4e5f-93a3-02dbe74d3dca/download>

2. Байлов А. В. Напрями вдосконалення системи кримінально-правових заходів протидії насильству в сім'ї / А. В. Байлов, А. А. Васильєв // Вісник Кримінологічної асоціації України. 2014. № 8. С. 24-30. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/32e48dcd-802f-442b-abba-86365b505f06/download>

3. Бандурка І. О. Соціально-правове забезпечення як передумова кримінально-правового захисту дітей / Бандурка Ірина Олександрівна // Наше право. 2015. № 5. С. 94-97. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/27ad0590-0b2a-4e2d-8a3a-8a914239c3b8/download>

4. Вапса Ю. А. Щодо звільнення від кримінальної відповідальності медичних працівників під час пандемії COVID-19 / Юрій Альфонсович Вапса // Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Суми, 21-22 трав. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Сум. філ. Суми: Видав. дім «Ельдорадо», 2021. С. 80-82. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/1ad67492-6b9e-40d9-b35f-324a576f8dab/download>

5. Васильєв А.А. Щодо змісту родового об'єкту складів правопорушень розділу XI Особливої частини КК України / А. А. Васильєв, Д. Ю. Кондратов // Державна політика у сфері убезпечення дорожнього руху: теорія, законодавство, практика: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. харків, 5 листоп. 2021 р.) / НДІ вивч. проблем злочинності імені акад. В. В. Сташиса НАПН України. Харків. 2021. С. 26-29. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/441562d1-7545-446a-9f40-105bfd270dda/download>

6. Ємельянов В. П. Антитерористичне законодавство: поняття, система, шляхи вдосконалення : моногр. / В. П. Ємельянов. – Харків : Право, 2016. – 88 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/8b8edd39-1f97-4e10-9a63-1d2c95d38521/download>

7. Ємельянов В. П. Деякі питання щодо визнання діянь кримінальними проступками / Вячеслав Павлович Ємельянов // Злочинність і

протидія їй в умовах сингулярності: тенденції та інновації : зб. тез доп. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті члена Правління Кримінол. асоц. України, проф. Тетяни Андріївни Денисової (м. Харків, 16 квіт. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кримінол. асоц. України. Харків : ХНУВС, 2021. С. 204-205. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/ceb2f802-a119-44db-91c9-eda082b06e6d/download>

8. Ємельянов В. П. Особливості законодавчої конструкції та визначення форми вини кримінальних правопорушень з похідними наслідками / Ємельянов В. П., Харченко В. Б. // Прикарпатський юридичний вісник. 2021. Вип. 6(41). С. 97-102. - DOI: [https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i6\(41\).976](https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i6(41).976).

9. Ємельянов В. П. Терористичний акт: загальне поняття, відмежування від суміжних злочинів та шляхи вдосконалення складу злочину [Електронний ресурс] / В. П. Ємельянов // Вісник Асоціації кримінального права України. 2015. № 1(4). С. 233-244. - Режим доступу: http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/07/4_14.pdf.

10. Житний О. О. Темпоральні властивості законодавства України про кримінальну відповідальність (національно-правовий та міжнародно-правовий аспекти регулювання) / Житний О. О. // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер.: Право. 2013. Вип. 16. - С. 128- 131. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/405de011-b636-47f2-b2bd-fe2a69a312ed/download>

11. Колесник М. О. Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України як обставина, що виключає кримінальну протиправність діяння, – право чи обов'язок / М. О. Колесник // Правова наука і державотворення в Україні в контексті інтеграційних процесів: матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Суми, 19-20 трав. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Сумська філія. Суми, 2023. – С. 128-130. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/94793a89-d17f-4f18-9820-c1f372f83df5/download>

12. Кундеус В. Г. Кримінальна відповідальність за акти незаконного втручання в діяльність цивільної авіації // International scientific and practical conference «Legal sciences: research and European innovations» : conference proceedings, April 23–24, 2021. Czestochowa : «Baltija Publishing», 2021. 320 pages. С. 193-196. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/6dae9202-501c-4ffc-b60d-841895c1999f/download>

13. Кундеус В. Г. «Наслідки» за кримінальним правом України та в парадигмі забезпечення пріоритету прав людини та перетворення держави на правову / Кундеус В. Г., Лантінов Я. О. // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер.: Право. 012. Вип. 12. С. 285-289. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/bc58e4db-0b63-417d-b504-955b2a0145c4/download>

14. Купар Д. Ю. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням із потерпілим за вчинення злочину проти встановленого порядку несення військової служби: теоретико-прикладний аспект / Купар Д. Ю. // Науковий вісник публічного та приватного права. - 2017. Вип. 5, т. 2. С.

215-221// URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/bb89c762-1584-48fe-b670-a5a96b7e90c7/download>

15. Митрофанова Ю. С. Деяке порівняння положень Стамбульської Конвенції та Кримінального кодексу України щодо криміналізації зґвалтування / Юлія Сергіївна Митрофанова // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених : тези доп. учасників наук.-практ. конф. з нагоди святкування Дня науки (м. Харків, 15 трав. 2020 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. С. 184-189. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/0d99cdf3-5584-4495-9831-bcca53788ac5/download>

16. Лизогуб Я. Г. Еволюційний процес міжнародно-правової боротьби з торгівлею людьми як злочином, що посягає на волю та недоторканність людини / Я. Г. Лизогуб // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ МВС України. 2000. № 4. С. 83-94. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/89c00c23-8fa7-49b9-b6c2-83c320d43e92/download>

17. Митрофанова Ю. С. До питання визначення зґвалтування, вчиненого групою осіб / Юлія Сергіївна Митрофанова // Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Суми, 21-22 трав. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Сум. філ. Суми: Видав. дім «Ельдорадо», 2021. С. 97-99. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/8f1b59d2-b39b-41b8-afab-95debf8d30e8/download>

18. Митрофанова Ю. С. Проблема визначення статі потерпілої особи у зґвалтуванні / Митрофанова Ю. С. // Право і суспільство. 2023. - № 2, т. 1. С. 228-234. - DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.2.1.34>. <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/9b8ee0dc-7651-4ddd-a6f4-151c7025a95f/download>

19. Перепеліцина С. Д. Проблеми притягнення до кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність / Софія Дмитрівна Перепеліцина // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 17 травн. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Вінниця : ХНУВС, 2023. С. 415-418. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/94549d51-0d0e-469f-957c-0aa699135dde/download>

20. Репчонок А. Ю. Поняття, ознаки та класифікація злочинів у сфері економіки / А. Ю. Репчонок // Держава та регіони. Серія: Право. 2020. № 2 (68). С. 278-284. - DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2020.2.47>. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/d7da0080-0abd-4202-9f6c-81d0377c8837/download>

21. Су Є. Ю. Криміналізаційні підстави грубого порушення законодавства про працю (ст. 172 КК України) / Суп Євген Юрійович // Наше право. 2018. №3. С. 131-137. URL:

<https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/ebf87b8a-f4ee-42dd-a158-46033b88126c/download>

22. Титаренко Ю. М. До питання про зниження віку кримінальної відповідальності / Юлія Миколаївна Титаренко // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 17 травн. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Вінниця : ХНУВС, 2023. С. 519-521. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/1773744a-db01-4348-8e0d-8aa6ec963ce7/download>

23. Фіалка М. І. Кваліфікація злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення / М. І. Фіалка // Кваліфікація злочинів у діяльності Національної поліції України : навч. посіб. / за заг. ред. О.М. Литвинова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : Константа, 2017. С. 310-332. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/fab02b4e-5d15-4f92-98c8-1ab2520ee2f6/download>

24. Харченко В. Б. Примушування до антиконкурентних узгоджених дій (до п'ятої річниці «гуманізації» відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності) / Харченко В. Б., Чорнуха О. С. // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер.: Право. 2016. Вип. 22. С. 148-152. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/48de68d4-ce8a-4e5e-a989-eeb1e286ac69/download>

25. Харченко В. Б. Застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією: заборонено чи все ж таки допустиме? / Харченко В. Б. // Наукові читання, присвячені пам'яті професора Т. А. Денисової : зб. матеріалів (м. Запоріжжя, 10 берез. 2022 р.) / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя : КПУ, 2022. С. 380-384. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/2597fe5f-1c44-423f-8720-e4b9dd9a3574/download>

26. Харченко В. Б. Майно як предмет злочинів проти власності та предмет суспільних відносин права власності на речі та інші речові права / Вадим Борисович Харченко // Вісник Кримінологічної асоціації України. 2017. № 2 (16). С. 121-131. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/95568fad-ed5b-4052-b923-d0152c98ab4e/download>

27. Харченко В. Б. Особисті немайнові та виключні майнові права на об'єкти інтелектуальної власності у структурі неправомірної вигоди // Вісник Кримінологічної асоціації України. 2015. № 3 (11). С. 90-101. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/f02fc61d-26f7-4472-94f0-6d624e0b68f4/download>

28. Харченко В. Б. Чи можуть сто котів набути якостей тигра? / Вадим Борисович Харченко // Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Суми, 21-22 трав. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Сум. філ. – Суми: Видав. дім «Ельдорадо», 2021. С. 107-109. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/5231266d-ec31-495c-9f11-00bd0d7d3f43/download>

29. Черевко К. О. Генезис законодавства за незаконне проведення абортів / Черевко К. О. // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер.: Право. 2013. Вип. 16. - С. 162-165. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/43bfc1a9-0a81-4c12-b273-478c2e384df4/download>
30. Шевелєв К. Є. Кримінально-правові аспекти визначення об'єкту злочину, передбаченого ст. 175 КК України / Шевелєв Костянтин Євгенович, Авдєєв Олександр Олександрович // Право.ua. 2016. № 3. С. 147-151. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/6eec5776-0af8-427b-be73-45229d74b7ea/download>
31. Шкурат, І. О. Кваліфікація незаконного переміщення, депортації цивільного населення та дітей на тимчасово окупованій території України / Іван Олексійович Шкурат // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 17 травн. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Вінниця : ХНУВС, 2023. С. 603-606. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/4ebe280e-a205-40d0-b42e-cfe7813fb22e/download>
32. Шульга А. М. Кримінально-правова охорона земель від забруднення або псування: Монографія / А.М. Шульга. – Х.: НікаНова, 2013. 256 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/632d7630-110f-46e0-b26e-370e9c459e28/download>
33. Шульга А. Встановлення заборони злочинних посягань на земельні ресурси України / Андрій Шульга // Підприємництво, господарство і право. 2020. № 3. С. 275-280. - DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.3.46>
34. Шульга А. М. Загально-теоретична парадигма визначення земельних злочинів [Електронний ресурс] / Шульга А. М. // Юридичний науковий електронний журнал. 2016. № 6. С. 205-208. - Режим доступу: http://www.lsej.org.ua/6_2016/57.pdf.
35. Шульга А. М. Злочини проти довкілля. Питання кваліфікації: науково-практичне видання / А. М. Шульга; МВС України, Нац. ун-т внутр. справ. Харків : НікаНова, 2012. 192 с. – ISBN 978-966-2526-61-5. <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/9648708d-498b-4fd9-ad85-84fdb8e76969/download>
36. Шульга А. М. Методологічні засади дослідження проблем кримінально-правової охорони земельних ресурсів України / Шульга А. М. // Право і суспільство. 2020. № 1, ч. 2. С. 136-142. - DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.1-2.23>.
37. Яценко А. М. Класифікація злочинів: деякі аспекти законодавчої регламентації / А. М. Яценко // Юридична наука. 2011. № 1. С. 139-144. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/d858fb47-100e-4706-b9fe-6fa218cfc904/download>
38. Яценко С. О. Підстави та принципи встановлення кримінальної відповідальності за умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості / Яценко Світлана Олександрівна // Наше право. - 2016.

№ 1. С. 120-128. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/bitstreams/0dbced34-a456-46ae-89fb-82af2197886c/download>

Інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті

1. Законодавство України // Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
2. Президент України // Документи. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/all>.
3. Урядовий портал // Нормативно-правова база. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/npd/search>.
4. Єдиний державний реєстр судових рішень // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
5. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
6. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 07.12.1984 № 8073-X // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
9. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
10. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
11. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: закон України від 23.02.2006 № 3477-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>
12. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення: закон України від 07.04.2011 № 3207-VI // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3207-17>
13. Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо гуманізації кримінальної відповідальності: закон України від 15.04.2008 № 270-VI // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/270-17>
14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо

гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності: закон України від 15.11.2011 № 4025-VI // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4025-17>

15. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними: закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/62/95>

16. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>

17. Про боротьбу з тероризмом: закон України від 20.03.2003 № 638-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/638-15>

18. Про попередження насильства в сім'ї: закон України від 15.11.2001 № 2789-III // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2789-14> (дата звернення: 10.05.2021).

19. Про контррозвідувальну діяльність: закон України від 26.12.2002 № 374-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/374-15>

20. Про захист суспільної моралі: закон України від 20.11.2003 № 1296-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL:

21. Про прокуратуру: закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

22. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

23. Про психіатричну допомогу: закон України від 22.02.2000 № 1489-III // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1489-14>

24. Про державний кордон України: закон України від 04.11.1991 № 1777-XII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>

25. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: закон України від 24.01.1995 № 20/95-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/20/95>

26. Про затвердження Інструкції про порядок відбування покарання засуджених військовослужбовців у виді тримання в дисциплінарному батальйоні: наказ Міністерства оборони України від 18.05.2015 № 215 // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0691-15>

27. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.1995 № 6 // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95>

28. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 80 Конституції України (справа про депутатську недоторканність): рішення Конституційного Суду України від 26.06.2003 № 12-рп/2003 // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-03>

29. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 р. № 7. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

30. Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 07.02.2003 р. № 2. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

31. Про судову практику в справах про злочини проти власності : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 р. № 10. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

32. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинених стійкими злочинними об'єднаннями : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 13. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

33. Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 р. № 3. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

34. Про судову практику у справах про хуліганство : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.2006 р. № 10. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

35. Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2004 р. № 2. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

36. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: <http://www.rada.gov.ua/>

37. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua>

38. Офіційний сайт МВС України URL: <http://www.mvs.gov.ua>

39. Офіційний сайт Верховного Суду URL: <http://www.supreme.court.gov.ua/supreme>

40. Інформаційне агентство ЛІГАБізнесІнформ URL: <http://www.lbi.ua>

41. Єдиний державний реєстр судових рішень URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua>

42. Юридична бібліотека URL: <http://www.pravo.biz.ua>